

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 397/2021
10.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Ксенија Булатовић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Јелена Келечевић, адвокат из ..., ради развода брака и вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 225/20 од 18.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 10.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 225/20 од 18.06.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 225/20 од 18.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиле и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду П2 2146/15 од 14.10.2019. године, у ставовима другом, трећем, четвртном и петом изреке, којима је, након развода брака парничних странака, њихово заједничко мал. дете ВВ, рођен ... године у..., поверен оцу на самостално вршење родитељског права, обавезана мајка да на име свог доприноса за издржавање мал. детета плаћа износ од 5.000,00 динара месечно, сваког 01.-10. у месецу за текући месец, почев од дана пресуђења за убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени одлуком суда, одређено да ће мал. дете парничних странака одржавати личне односе са мајком према својим жељама и потребама, уз договор родитеља и одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјаног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побјану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), у вези члана 202. Породичног закона ("Службени гласник РС", бр. 18/2005, 72/2011, 6/2015), Врховни касациони суду је оценио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак 29.01.2001. године, у коме је 04.06.2002. године рођен њихов заједнички син ВВ. Брачна заједница странака је прекинута у јуну 2016. године, када је тужени услед лоших партнерских односа напустио породично домаћинство, а тада мал. дете је остало да живи са мајком.

Тужиља је рођена ... године, завршила је средњу стручну школу, власник је ... на ... и месечно остварује приходе од око 1.500 евра. Поседује два локала и стан у ..., површине 92 м², у коме живи са две пунолетне кћерке из првог брака. Тужени је рођен ... године, завршио је средњу стручну школу. Запослен је у „...“, где остварује месечну зараду од око 400 евра. Помажу му родитељи који остварују годишње приходе од око 15.000 евра од издавања више апартмана у Тужени не поседује некретнине и живи код родитеља у

Према извештајима Центра за социјални рад у Београду, Одељење у Новом Београду од 18.07.2016. године, 18.11.2016. године, 31.10.2017. године и 26.03.2019. године, оба родитеља су примерених родитељских капацитета у виду високе мотивисаности за поверавање мал. детета, у домену капацитета за пружањем основне и емоционалне неге, постављањем и одржавањем одговарајућих граница у дететовом понашању, у домену одговарајућег вођства и стабилности односа. По престанку брачне заједнице странака тада мал. дете је пролазило кроз извесну кризу идентитета, очекивану за развојни узраст, прелаз из ране у средњу адолесценцију, а појачану разводом родитеља, његовом израженом потребом за лојалношћу према оба родитеља и опречним ставовима родитеља у погледу његовог поверавања, као и у погледу главних васпитних захтева од њега, при чему мајка боље разуме дететове развојне потребе и боље им излази у сусрет, има примереније васпитне ставове и примеренију васпитну комуникацију са сином, док отац фаворизује тренинге ватерпола. Мишљење Центра је да је најбољи интерес тада мал. детета да буде поверено мајци на самостално вршење родитељског права, а да модел виђања са оцем уреди тако што ће код оца проводити три викенда у току месеца, сваки други државни празник, пола зимског и пола летњег распуста, као и дан очеве крсне славе.

Према извештају Центра за социјали рад од 23.02.2017. године, обављен је први разговор са дететом, како би изнео своје мишљење у погледу поверавања једном од родитеља и о начину одржавања личних односа са другим родитељем, којом приликом се тада мал. ВВ изјаснио да жели да буде код оца, а да код мајке проводи сваки викенд.

Процена стручног тима је била да мал. ВВ у разговору делује расположено, смирено, његов исказ је деловао аутентично и као израз његових актуелних потреба.

У децембру 2017. године тада мал. ВВ је по сопственој жељи прешао да живи код оца, а од 2019. године уз сагласност мајке живи у ..., са оцем у кући бабе и деде по оцу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, водећи рачуна о најбољем интересу детета, у смислу члана 6. став 1. и члана 266. став 1. Породичног закона, ценећи налазе и мишљења Центра за социјални рад и уважавајући мишљење детета које је према процени стручног тима Центра способно да формира своје мишљење у погледу тога ком родитељу жели да буде поверено и на који начин жели да остварује односе са другим родитељем, одлучили да се заједничко дете парничних странака повери оцу на самостално вршење родитељског права, да са мајком одржава личне односе према својим жељама и потребама, а уз договор родитеља, те да се мајка обавезе на плаћање доприноса за издржавање мал. детета.

Неосновано се навдима ревизије оспорава правилна примена материјалног права у погледу одлуке о вршењу родитељског права.

Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену најбољег интереса детета, између осталог, су узраст и пол детета, жеље и осећања детета обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то васпитне, затим потребе становања, исхране, одевања, здравствене бриге и способност родитеља да задовоље утврђене потребе.

У конкретном случају нижестепени судови су правилно ценили елементе процене најбољег интереса детета узимајући у обзир и мишљење Центра о родитељским капацитетима оба родитеља, у смислу члана 270. Породичног закона, уз уважавање мишљења, жеља и осећања детета, сагласно члану 266. став 3. Породичног закона.

Иако је Центар за социјални рад дао мишљење да је примереније да дете буде поверено мајци, јер је она као поузданији и ненасилни родитељ компетентнија у родитељској улози, стручни тим Центра није довео у питање родитељски капацитет туженог. Њихова процена је да су оба родитеља примерених родитељских капацитета за пружањем основне и емоционалне неге детета, постављањем и одржавањем одговарајућих граница у дететовом понашању. У таквом случају од значаја за доношење одлуке о вршењу родитељског права је и изражено мишљење детета, које је у разговорима са стручним тимом Центра за социјални рад јасно изразило своју жељу да живи са оцем, а да редовно одржава личне односе са мајком и сестрама по мајци. При том, одлуком да дете буде поверено оцу је усаглашено правно са фактичким стањем вршења родитељског права, будући да је тада мал. ВВ у јулу 2019. године својом вољом прешао да живи код оца у ..., са чим се и мајка фактички сагласила, јер је дала своју сагласност да дете промени пребивалиште и да у ... настави школовање и тренира ватерполо. С тога се наводима ревизије по оцени Врховног касационог суда не доводи у сумњу правилно процењен интерес детета да буде поверено оцу, имајући у

виду родитељске капацитете туженог, узраст, потребе и жеље детета као и сагласност парничних странака да тужени фактички преузме вршење родитељског права.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право из одредби Породичног закона када су обавезали тужиљу да доприноси издржавању детета и одредили модел виђања детета са родитељем са којим не живи, првенствено омогућавајући одржавање контаката у складу са жељама и потребама детета, уз договор родитеља, посебно узимајући у обзир чињеницу да дете актуелно има пребивалиште у ..., а тужиља у

Врховни касциони суд је имао у виду да је заједничко дете парничних странака ВВ дана ... године навршило ... годину живота, када је у смислу члана 84. став 1. тачка 1. престало родитељско право, али је, имајући у виду да је ова околност наступила након доношења првостепене пресуде, а пре њене правноснажности, одлучио да мериторно одлучи о изјављеној ревизији, а на основу чињеничне грађе формиране оценом доказа изведених у првостепеном поступку.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, због чега је применом члана 165. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић